

PEŤLOHA č. 3/1

MVCRX0820BWG
prvotní identifikátor

odbor veřejné správy, dozoru a kontroly
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j. MV-115452-2/ODK-2024

Praha 13. srpna 2024

Vážená paní
Václava Černá
místostarostka obce Plchov

Stanovisko k povinnosti doložit zvláštní odbornou způsobilost (ZOZ)

Ministerstvo vnitra, odbor veřejné správy, dozoru a kontroly, obdrželo dne 2. srpna 2024 Váš dotaz týkající se prokázání zvláštní odborné způsobilosti dle zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o úřednících“). Jak je uvedeno ve Vašem dopise, vykonáváte funkci neuvolněné místostarostky v obci Plchov a zároveň, na základě DPČ na úvazek 80 hodin měsíčně, pracujete jako administrativní pracovnice a pokladní. Tento pracovní vztah byl odsouhlasen ZO. Jako pokladní pouze vybíráte poplatky (máte samozřejmě podepsanou hmotnou zodpovědnost) a další účetní operace provádí účetní. Za administrativu přijímáte a odesíláte poštu, zakládáte dokumenty, skenujete a kopírujete to, co je potřeba. Neděláte žádné úkony v přenesené působnosti obce.

Žádáte nás o stanovisko k těmto otázkám:

1) *Potřebuji k výkonu administrativy a pokladní zkoušky zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků?*

2) *Mohu jako neuvolněná místostarostka vykonávat funkci administrativní pracovnice a pokladní?*

K tomu níže sdělujeme následující.

Ad 1)

3/2

Úvodem nejprve v této souvislosti uvádíme, že předmětem zákona o úřednících je úprava pracovního poměru úředníků územních samosprávných celků (viz § 1 odst. 1). Podle § 2 odst. 4 zákona o úřednících se úředníkem pro účely tohoto zákona rozumí zaměstnanec územního samosprávného celku podílející se na výkonu správních činností zařazený do obecního úřadu. Úředníkem pak není ve smyslu zákona o úřednících zaměstnanec obce, který není vůči obci v pracovním poměru, který je zaměstnancem obce na základě některé z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, tedy na základě dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti. Takovému zaměstnanci obce, který není úředníkem, ani nelze svěřit výkon správních činností dle § 2 odst. 3 zákona o úřednících („*Správními činnostmi se pro účely tohoto zákona rozumí plnění úkolů v samostatné nebo přenesené působnosti územního samosprávného celku podle zvláštních právních předpisů.*“), pouze obslužné činnosti (pomocné, servisní a manuální). Správní činností je taková činnost zaměstnance, kterou se podílí na plnění úkolů úřadu územního samosprávného celku v samostatné nebo přenesené působnosti v oblasti veřejné správy podle zvláštních právních předpisů. Správní činností je zejména správní rozhodování, správní kontrola, dozor nebo dohled, příprava návrhů právních předpisů a zajišťování právní činnosti správních úřadů, příprava návrhů koncepcí a programů, vytváření a vedení informačních systémů ve veřejné správě, statistika, správa rozpočtu územního samosprávného celku, krizové řízení a plánování, ochrana utajovaných skutečností, zabezpečování obrany státu, poskytování darů a dotací, poskytování informací podle zvláštního právního předpisu, další činnosti vyplývající ze zvláštních zákonů a příprava a vypracování věcných podkladů k ostatním správním činnostem.

V případě starosty (či místostarosty) je sice splněno, že je jak zařazen do obecního úřadu [podle § 109 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“)], obecní úřad tvoří starosta, místostarosta (místostarostové), tajemník obecního úřadu, je-li tato funkce zřízena, a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu, přičemž v čele obecního úřadu je starosta], tak se i podílí na výkonu správních činností, nicméně není splněna základní podmínka, tj. že se nejedná o zaměstnance v pracovním poměru (úředníka) územního samosprávného celku (obce). Starosta (či místostarosta) obce není úředníkem ve smyslu zákona o úřednících. Možnost (nikoliv však povinnost) prokázat zvláštní odbornou způsobilost i pro osobu, jež není úředníkem, ostatně zavádí až novela zákona o úřednících, která vyšla ve Sbírce zákonů pod č. 196/2024 Sb. (v § 21a s účinností k 1. lednu 2025).

S ohledem na výše uvedené proto uvádíme, že prokázat zvláštní odbornou způsobilost dle zákona o úřednících je povinna pouze ta osoba, která je úředníkem.

Ad 2)

Zákon o obcích neobsahuje žádné ustanovení, které by výslovně konstatovalo neslučitelnost funkce neuvolněného místostarosty s funkcí administrativního pracovníka a pokladního vykonávaného na základě dohody o pracovní činnosti.

Žádný právní předpis rovněž obecně nevylučuje uzavírání pracovního poměru nebo dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr obcí se členy zastupitelstva obce. Předmětem pracovněprávního vztahu mezi členem zastupitelstva a obcí však nesmí být výkon činností, které jsou součástí (spadají do) výkonu funkce člena zastupitelstva obce. Zákon nestanoví, co vše je konkrétně výkonem funkce člena zastupitelstva obce. Bude jím minimálně vždy plnění práv a povinností členů zastupitelstva obce, které jim přiznává či ukládá právní předpis, a dále ty činnosti, jejichž výkonem byli pověřeni zastupitelstvem. Před vznikem pracovněprávního vztahu (tj. nejen pracovní poměr, ale i dohody o provedení práce a dohody o pracovní činnosti) mezi obcí a členem zastupitelstva je však zákonnou podmínkou vyslovení souhlasu zastupitelstva obce se vznikem takového pracovněprávního vztahu. Zastupitelstvo však nemusí již odsouhlasovat samotnou pracovní smlouvu, dohodu o provedení práce či dohodu o pracovní činnosti. Předmětem takového vztahu mohou být typicky obslužné činnosti (pomocné, servisní a manuální práce či vedení účetnictví apod.) Pokud zastupitelstvo obce svůj souhlas předem nevysloví, je takový pracovněprávní vztah od počátku neplatný.

Dovolujeme si ještě nad rámec Vašeho dotazu upozornit na možnou neslučitelnost funkce zastupitele obce podle § 5 odst. 2 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o volbách do zastupitelstev obcí“), a to ve vztahu k zastupitelům obecně. Uvedené ustanovení stanovuje, že funkce člena zastupitelstva obce je neslučitelná s funkcí vykonávanou zaměstnancem zařazeným do obecního úřadu této obce. Dle odstavce 3 téhož ustanovení platí podmínky neslučitelnosti dle odstavce 2 pouze za předpokladu, že příslušný zaměstnanec zařazený do obecního úřadu vykonává státní správu vztahující se k územní působnosti přímo té dané obce, kde je zaměstnán nebo za podmínky, že jde o zaměstnance jmenovaného starostou, radou a dalšími orgány uvedenými v dotčeném ustanovení. Neslučitelnost funkcí však nelze posuzovat obecně dle pouhého označení zastávané pozice, nýbrž záleží na konkrétní vykonávané pracovní náplni (na vykonávaných činnostech).

Jinak řečeno, pokud by v rámci pozice administrativní pracovníce a pokladní obce byla vykonávána, byť i jen částečně či „okrajově“ přenesená působnost, právě taková činnost by mohla zakládat neslučitelnost funkcí.

5/4

Jak již bylo řečeno úvodem, tvrdíte, že žádné úkony v přenesené působnosti obce nevykonáváte, nicméně v kontextu uváděné funkce pokladní, pokud by se jednalo například i o podílení se na správě poplatků dle zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, pak ve smyslu § 15 tohoto zákona „Správcem poplatku je obecní úřad.“ a „Správa poplatku je výkonem přenesené působnosti.“. Správou poplatku se rozumí řízení o poplatcích, které vykonává obecní úřad.

V případě Vašeho zájmu o širší výklad problematiky týkající se zákona o volbách do zastupitelstev obcí, Vám doporučujeme obrátit se na odbor voleb Ministerstva vnitra, který je příslušný k výkladu předmětného právního předpisu. Kontakt na odbor voleb je: volby@mvcv.cz.

Závěrem s ohledem na výše uvedené ještě dodáváme, že posuzování konkrétních případů neslučitelnosti funkce člena zastupitelstva obce náleží podle ustanovení § 55 zákona o volbách do zastupitelstev obcí především příslušnému zastupitelstvu obce, jehož je osoba členem.

Výklad poskytnutý Ministerstvem vnitra v rámci metodické pomoci není právně závazný a je vždy pouze doporučujícího charakteru.

Ing. Bc. Miroslav Veselý
ředitel odboru

v. z. Mgr. Jan Roneš
vedoucí oddělení vzdělávání a
samosprávných agend územních
samosprávných celků

Vyřizuje: Mgr. Rudolf Rys, Ph.D.
tel. č.: 974 816 624
e-mail: rudolf.rys@mvcv.cz